
**BELGISCH
VOORZITTERSCHAP VAN
DE EUROPESE UNIE**
2^e SEMESTER 2010

**DE ENGAGEMENTEN
VAN DE SOCIALISTISCHE MUTUALITEIT**



EEN SOCIALE EN POLITIEKE SPELER



DE SOCIALISTISCHE MUTUALITEIT: EEN SOCIALE EN POLITIEKE SPELER

Nu België het voorzitterschap van de Europese Unie waarneemt, blijft de socialistische mutualiteit, die al meer dan 150 jaar een centrale speler is op het gebied van sociale actie en gezondheidszorg, bijzonder waakzaam met betrekking tot het Europees sociaal beleid. En dat vooral gezien de moeilijke economische context waarin besparingen in de openbare uitgaven troef zijn.

Met haar nieuwe strategie "Europa 2020"^[1] verbindt de Europese Unie zich ertoe vijf grote doelstellingen te verwezenlijken op het vlak van werkgelegenheid, onderzoek en ontwikkeling, vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, onderwijs en sociale inclusie, vooral door het terugschroeven van de armoede.

Er staat heel wat op het spel. Enerzijds drijft de financiële, economische en sociale crisis de lidstaten ertoe grootse structurele hervormingen door te voeren. Anderzijds verbindt de Europese Unie zich ertoe maatregelen in te voeren om de eengemaakte markt opnieuw te doen opleven door het concurrentievermogen, de productiviteit, het leefbaar groeipotentieel en het economisch beleid te versterken^[2].

Voor de socialistische mutualiteit zullen de te nemen maatregelen een impact hebben op het sociale beleid van de lidstaten. De verbanden tussen de sociale ongelijkheden en de ongelijkheden in gezondheidszorg werden duidelijk in kaart gebracht. In plaats van kleiner te worden, neemt de kloof zowel in België als in Europa alsnair meer toe. Die ongelijkheden hebben gevolgen voor de groei en de economische ontwikkeling, en brengen enorme kosten met zich mee in de begrotingen van de gezondheidszorg. Zowat 80 miljoen mensen leven onder de armoedegrens (60 % van het mediaan inkomen van hun land), hetzij 17 % van de Europese bevolking. Voor 8 % van de Europeanen volstaat een job niet meer om uit die armoede te raken.

En in de meeste lidstaten zijn de kinderen het meest blootgesteld aan deze bedreiging ten opzichte van de rest van de bevolking: zo'n 19

miljoen onder hen zijn er het slachtoffer van.

De verschillen zijn nog schrijnender op het vlak van gezondheid: de levensverwachting van een Franse vrouw ligt gemiddeld 7 jaar hoger dan die voor een vrouw uit Litouwen. De levensverwachtingen bij de geboorte variëren tussen de lidstaten van de EU en de verschillen kunnen oplopen tot 8 jaar bij vrouwen en 14 jaar bij mannen. Het is ook bewezen dat het sterfterisico hoger ligt bij mensen met een lager opleidingsniveau dan bij mensen met een hoger onderwijsniveau, met verschillen tussen 22 en 43 % bij mannen en tussen 20 en 32 % bij vrouwen. In België kan een vrouw met een diploma hoger onderwijs ervan uitgaan dat ze 18 jaar langer in goede gezondheid zal leven dan een vrouw van dezelfde leeftijd zonder diploma.

De sociale dimensie van de Strategie 2020 is niet voldoende ambitieus. En dat terwijl van de Europese beleidsmakers net verwacht wordt dat ze, om die kloof kleiner te maken, van een sterke politieke wil getuigen. Dat is momenteel niet het geval!

De socialistische mutualiteit verbindt zich ertoe haar steun te verlenen aan de initiatieven, conclusies en resoluties die door het Belgisch voorzitterschap zullen genomen worden met het oog op armoedebestrijding, vermindering van de ongelijkheden bij risicogroepen, versterking van de sociale rechten tussen de geslachten en verbetering van de rechtszekerheid van de sociale diensten van algemeen belang.



[1] Mededeling (Com 2010 2020), een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei

[2] Mededeling (Com 2010 367/2) over de instrumenten van het economisch bestuur.

VOOR EEN DYNAMISCH SOCIAAL EUROPA IN HARMONIE MET DE INTERNE MARKT

Niemand betwist dat de totstandkoming van de interne markt een van de grote successen is van Europa. Het is hieraan te danken dat solide funderingen van de Unie konden gelegd worden, een modern wetgevend kader, een beschermend Gemeenschapsrecht, een permanent toezicht door de Commissie op de mededinging, de staatsteun en de omzetting in het nationaal recht van de EU-wetgeving. Dankzij die interne markt hebben de ondernemingen zich kunnen ontwikkelen, groeien, rijkdom gecreëerd.

Niettemin beoogt het Europees project de gezondheid van de burgers te verbeteren, de sociale ongelijkheden te verminderen, de levenskwaliteit van de senioren en de personen met een handicap te verhogen, in te spelen op de gezondheidsdeterminanten, het onderwijs, de leefstijlen, de kwaliteit van de huisvesting en van het milieu. Al deze doelstellingen maken integraal deel uit van het Europees project. Met dit gegeven voor ogen is het niet langer aanvaardbaar dat voorrang gegeven wordt aan de voorschriften van de interne markt en de mededinging boven beschouwingen met betrekking tot het sociaal beleid en de solidariteit.

Sinds de jongste uitbreidingen van de Unie stelt men vast dat tal van lidstaten gewonnen zijn voor het idee van een grotere liberalisering van de diensten, inclusief de sociale diensten, de diensten op het gebied van gezondheid of onderwijs. Bovenop de huidige crisis staan de modellen van georganiseerde sociale diensten, die al jarenlang gefinancierd worden door solidariteit- en herverdelingsmechanismen, onder grote druk om ze te hervormen of hun toepassingsgebied in te perken.

Met het oog op de toekomst wordt het essentieel dat het nationale en het Europese niveau samen een geheel vormen. Het komt immers in de eerste plaats aan elke lidstaat toe om de dekking van de sociale zekerheid te garanderen, te bevorderen, te verbeteren en uit te breiden. Deze keuzes verwijzen op nationaal niveau naar de culturele en sociale waarden, de geschiedenis, de instellingen en het economisch ontwikkelingsniveau. Maar tegelijk verwijzen die verschillende modellen van sociaal beleid en gezondheidsbeleid op Europese schaal

naar een geheel van gemeenschappelijke en fundamentele waarden^[3] die moeten ondersteund en verdedigd worden.

Onder druk van de eisen van de vrije concurrentie en van de interne markt, is de verleiding voor de Commissie groot om de bewegingsruimte van de lidstaten in te perken, met het risico dat dit defensieve reacties uitlokt die er enkel op gericht zijn de sociale verworvenheden te vrijwaren en te beschermen. Een volledige harmonisering van de sociale wetgeving lijkt onmogelijk, maar het is nu wel de hoogste tijd om te werken aan een reële versterking van de instrumenten waarover de Unie beschikt, sinds het Verdrag van Lissabon van kracht is: de toepassing van de horizontale clausule (art. 9 van het VwEU) die geacht wordt elk nieuw initiatief of beleid van de Europese Unie te toetsen aan de sociale effecten dat het kan teweegbrengen; implementatie van een beleid (art. 14 van het VwEU) dat de diensten van algemeen belang en de sociale diensten van algemeen belang moet garanderen; steunend op het Handvest van de Grondrechten (art. 6 van het VUE en bijlage) voor een sociaal beleid, voor het actief gebruik van de open coördinatiemethode, ...

Europa moet zijn economisch beleid stelen op een echte sociale pijler. De socialistische mutualiteit roept de Europese autoriteiten op om te werken aan een SOCIAAL PACT op Europese schaal.

De socialistische mutualiteit verzoekt expliciet dat een nieuwe sociale agenda wordt opgesteld, teneinde de doelstellingen vast te leggen voor een sociaal pact waartoe de Commissie zich zou verbinden en op die manier zou aantonen dat ze bereid is haar Strategie 2020 te stelen op de drie belangrijkste pijlers: werkgelegenheid, economie en sociale actie.

[3] Conclusies van de Raad over de gemeenschappelijke waarden en beginselen tussen de gezondheidssystemen in de EU, 2733e sessie, Luxemburg 1 en 2 juni 2006. Resolutie van het Europees Parlement (2005/2248) inzake het Europees sociaal model.



DE MUTUALITEIT: EEN VASTE WAARDE, EEN MODEL VAN GOED BESTUUR VOOR EUROPA

De financiële crisis heeft tal van disfuncties in het bestuur van belangrijke ondernemingen aan het licht gebracht. Een herstel en een duurzame groei zijn pas mogelijk als de bestuursmethodes geoptimaliseerd of herzien worden.

De bestuursmethode en de werkingsbeginselen van de socialistische mutualiteit liggen in de lijn van haar geschiedenis en hebben mee haar huidige identiteit bepaald. Door de acties die ze al meer dan 150 jaar voert, heeft ze een pioniersrol gespeeld in een essentieel domein dat door allen erkend wordt: de sociale zekerheid. Ze fungeerde als bouwsteen voor de sociale cohesie van het land. Al 65 jaar vertrouwt de Belgische wetgever het beheer van de verplichte ziekteverzekering aan de socialistische mutualiteit toe. Maar de socialistische mutualiteit is ook actief in het domein van de vrije aanvullende verzekering, waar we een globale visie ontwikkelen op het zorgbeleid, rekening houdende met de noden van de burgers. De socialistische mutualiteit draagt zorg voor het "sociale terrein" met informatie-, bewustmakings-, voorlichtingsacties en promotie op het vlak van gezondheid, en begeleidt haar leden in de complexe materie van de gezondheid.

De mutualiteit in België is geen uitzondering in Europa, maar ongeacht haar rol op vlak van verzekering of op sociaal vlak, ongeacht haar omvang, wordt ze gekenmerkt door universele beginselen die haar identiteit bepalen. Deze meerwaarde van de mutualiteiten voor ons zorgsysteem wordt door de Europese gezagvoerders vaak over het hoofd gezien.

Onze beginselen steunen op solidariteit, niet-uitsluiting van risicogroepen en afwezigheid van elke vorm van discriminatie. De mutualiteit streeft geen enkel winstgevend doel na en het vernieuwende sociale karakter blijkt uit de mogelijkheid om nieuwe medische opties te dekken die niet altijd gewaarborgd worden door de verplichte verzekering.

Onze ondernemingen worden niet vertegenwoordigd door acties noch door sociale aandelen die een inkomen zouden opleveren aan

de houders ervan. Ze handelen met eigen middelen die hoofdzakelijk bestaan uit de bijdragen van de leden en dus collectief en ondeelbaar zijn. Omdat er geen aandeelhouders vergoed moeten worden, kunnen alle financiële overschotten aangewend worden om de doelstellingen te bereiken en opnieuw geïnvesteerd worden om de diensten aan de leden te verbeteren.

Het beheer verloopt autonoom, door privé-ondernemingen met een rechtspersoonlijkheid en eigen beslissingsorganen, die losstaan van de overheid en van de organisaties die er rechtstreeks van afstammen. Net omdat het autonome ondernemingen zijn, hangt hun werking niet af van overheidssubsidies, met uitzondering van de beheerskosten voor de opdrachten die de wetgever hen toevertrouwt.

Op het vlak van verzekering moeten de mutualiteiten de nationale en Europese wetgeving naleven. Maar omdat de werkingsprincipes en de organisatievorm niet erkend worden door een aangepast Europees statuut, ondergaan ze een oneerlijke concurrentie ten opzichte van de praktijken van de commerciële privéverzekeraars.

Al deze elementen onderstrepen de relevantie van het mutualistisch antwoord in tijden van crisis, in het bijzonder omdat er geen kapitaalwinst nagestreefd wordt en de mutualiteit niet blootgesteld is aan de speculatie van de financiële markten.

De socialistische mutualiteit verzoekt de Europese instanties om een initiatief te nemen dat de meerwaarde van de beginselen, het bestuur en de organisatie van de mutualiteit erkent als deel uitmakende van de organisaties die het mogelijk gemaakt hebben het Europees sociaal model uit te bouwen en nog steeds actief meewerken aan de verdere ontwikkeling ervan.

BELEID VOOR SOCIALE INCLUSIE EN ARMOEDEBESTRIJDING

De Strategie 2020 voor de EU moet echt ambitieus zijn en mag zich niet beperken tot minimalistische cijfers. De socialistische mutualiteit pleit voor de volgende principes:

- De bestrijding van de armoede en van de sociale uitsluiting moeten prioritair zijn in deze strategie en mogen niet beschouwd worden als iets dat automatisch zal voortvloeien uit een beleid dat de economische groei vooropstelt. De voorgestelde doelstelling om het aantal Europeanen die onder de armoedegrens leven met 25 % te verminderen (hetzij 25 miljoen mensen), is niet voldoende ambitieus.
- De oorzaken van de armoede moeten aangepakt worden, door een betere herverdeling van de rijkdommen en een vermindering van de sociale en economische ongelijkheden.
- Het maatschappelijk middenveld, en meer in het bijzonder de personen die in armoede leven, moeten deelnemen aan de uitwerking en de toepassing van de regelgevingen die hen aanbelangen^[4].

Om dit te bereiken vraagt de socialistische mutualiteit:

- a. Dat de vooruitgang van de strategie 2020 gemeten wordt met behulp van sociale indicatoren en niet alleen van economische indicatoren.
- b. Dat de open coördinatiemethode (sociale OCM) versterkt en uitgediept wordt opdat ze een impact zou hebben op de armoede, de sociale uitsluiting en de ongelijkheden: becijferde doelstellingen, verbetering van het bestuur en van de deelname van de bevolking aan de opstelling van nationale actieplannen.
- c. Dat het platform tegen de armoede

niet gewoon een forum wordt waar het maatschappelijk middenveld geraadpleegd wordt, maar dat het de nodige middelen krijgt om alle componenten van de armoede aan te pakken: milieu, huisvesting, onderwijs, gezondheid, werkgelegenheid, sociale bescherming.

Voor de socialistische mutualiteit moeten tal van politieke initiatieven nu concreet ingevuld worden door wetgevende ontwikkelingen:

- a. De EU-aanbeveling rond de actieve inclusie implementeren en deze linken aan de opvolging van herziene nationale actieplannen, waarbij onder meer rekening gehouden wordt met het feit dat de werkgelegenheid, hoe belangrijk ook, geen instrument is dat systematisch de armoede bestrijdt.
- b. Vooruitgang maken op vlak van het minimuminkomen en het geschikte bedrag ervan.
- c. Vooruitgang maken op vlak van een kaderrichtlijn rond de kwaliteitsbanen.
- d. Het recht op betaalbare sociale en openbare kwaliteitsdiensten garanderen via een kaderrichtlijn.
- e. Een aanbeveling van de Raad goedkeuren rond de armoede van kinderen en de armoede van gezinnen, in de nasleep van de afsluitende conferentie van het Europees jaar van de armoedebestrijding.

[4] Cfr. de methode van dialoog die in België gehanteerd wordt in het kader van de Interfederale dienst voor de bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (waarvan het NVSM deel uitmaakt van de begeleidingscommissie), in het verlengde van het algemeen Rapport inzake armoede.

BELEID INZAKE PERSONEN MET EEN HANDICAP OF CHRONISCHE ZIEKTE^[5]

Voor de socialistische mutualiteit liggen vijf beginselen aan de basis van een echt Europees beleid:

1. **Erkenning van elk individu als volwaardige burger.**
2. **'Mainstreaming van de handicap': er moet rekening gehouden worden met de dimensie 'handicap' in alle domeinen van de samenleving.**
3. **'Empowerment': de personen met een handicap moeten de nodige kennis kunnen verwerven voor het beoogde domein en voor het resultaat dat ze willen bereiken.**
4. **Raadpleging: de personen met een handicap moeten geraadpleegd worden gedurende het volledige denk- en beslissingsproces.**
5. **Autonomie en levenskeuze: de regelgevingen moeten de personen met een handicap in staat stellen om hun leven autonoom en met verantwoordelijkheidszin te beheren.**

De socialistische mutualiteit eist een sterke proactieve aanpak in termen van Europese wetgevende ontwikkelingen.

1. Antidiscriminatie richtlijn:

Het project van de horizontale richtlijn met betrekking tot gelijke kansen voor alle gediscrimineerde groepen, dat momenteel ter discussie ligt, zou moeten ondersteund worden door het Belgisch Voorzitterschap zodat het een gunstig gevolg krijgt.

2. Strategie 2020

De Strategie 2020 behelst vijf doelstellingen en negen initiatieven, maar de dimensie 'handicap' komt niet in de teksten voor.

Het Voorzitterschap dient bijgevolg concreet invulling te geven aan de interpellatie van de afgevaardigden die de Europese Commissie verzocht hebben om een Europees pact voor personen met een handicap voor te stellen.

Het Disability Action Plan 2010-2020 (EU Disability Strategy 2010-2020) moet gericht zijn op de ondersteuning van de autonomie van de personen en moet voorzien in middellange- en langetermijndoelstellingen alsook in middelen voor opvolging- en evaluatieprocedures. Het Belgisch Voorzitterschap moet deze opties laten goedkeuren.

3. Behoorlijk inkomen en armoedebestrijding bij de personen met een handicap

Over een economische capaciteit beschikken is een absolute vereiste. De meeste personen met een handicap leven onder de armoedegrens. Deze grens dient op Europees niveau verhoogd te worden; daarnaast moet de doelstelling om het aantal armen met 20.000.000 te verminderen gepaard gaan met efficiënte indicatoren, waaronder de handicap.

4. Bekrachtiging van de Internationale Conventie voor de rechten van de personen met een handicap

De bekrachtiging van de Internationale Conventie voor de rechten van personen met een handicap en de implementatie van een opvolgingsstructuur moeten een van de prioriteiten van de Europese Unie uitmaken.

[5] Deze eisen worden ondersteund door de verenigingen voor personen met een handicap van de socialistische mutualiteit: de vzw's ASPH / VFG?



5. Verstevinging en ontwikkeling van de concepten voor steun en autonomie van de personen met een handicap

De autonomie van de personen met een handicap, hun deelname aan de samenleving en de middelen die hen absoluut moeten verstrekt worden om hen de rechten en plichten te laten dragen die gepaard gaan met de hoedanigheid van burger, zijn essentieel.

Dit moet vertaald worden naar dwingende bepalingen voor de lidstaten, in alle domeinen en op alle niveaus.

6. Wederzijdse nationale erkenning van de status van de persoon met een handicap (legitimatiekaart)

Er zou werk moeten gemaakt worden van de Europese erkenningskaart, naar het voorbeeld van de kaart voor parkeren op voorbehouden plaatsen. Een dergelijke kaart zou de duidelijke en ondubbelzinnige legitimatie van de status van persoon met een handicap erkennen, waar ook in de Europese Unie en in alle omstandigheden. Omdat de legitimatie in zijn land van herkomst gevalideerd zou zijn, zou deze kaart aan de personen met een handicap hun vrijheid van verkeer garanderen en hen laten genieten van specifieke reglementen.

7. Ontwikkeling van de regelgeving die voorziet in een onbeperkte toegang tot alle gebouwen, alle vervoer- en communicatiemiddelen

De uitdrukkelijke en dwingende regelgevingen verbeteren geleidelijk aan de toegang voor personen met een handicap tot transportmiddelen (treinen, vliegtuigen, ...), maar ze zijn ontoereikend in termen van een gegarandeerde toegang tot goederen en diensten voor iedereen.

Men moet erover waken dat de toegang gegarandeerd wordt op het niveau van de wisselwerking tussen goederen en diensten.

Het is absoluut noodzakelijk dat er gemeenschappelijke en dwingende minimumnormen opgesteld worden. Met het oog op de universele toegang voor alle personen zullen die normen steeds moeten geïnspireerd zijn op de beginselen van het 'design for all'.

8. Specifieke beperking van het beginsel van vrije concurrentie op de markt van goederen en diensten

De richtlijn 'Openbare Diensten van Algemeen Belang'^[6] staat toe dat het Hof van Justitie van de Europese Unie de aard van de dienst anders definieert, rekening houdende met die aard en niet met de doelgroep die de dienst beoogt. De mogelijkheid van een dergelijke nieuwe definitie kan mogelijk bepaalde artikelen van de richtlijn op de helling zetten, namelijk degene die vastleggen dat bepaalde diensten gelinkt aan de handicap niet zouden mogen onderworpen worden aan het beginsel van de vrije concurrentie: voor onder meer de sectoren die verband houden met gezondheid en onderwijs, kunnen de lidstaten het ten laste nemen van deze diensten beperken tot goedgekeurde en erkende structuren.

Deze situatie is bijzonder zorgwekkend en de vrijmaking van de dienstenmarkt heeft geen positief effect gehad voor de consument, maar wel negatieve gevolgen voor de meest 'kwetsbare' consumenten die steeds vaker meegesleurd worden in de spiraal van verarming en overmatige schuldenlast.

Het Europees Parlement dient de uitzonderingen voor de vrije concurrentie opnieuw te bestuderen en uit te breiden, met de bedoeling voor iedereen een toegang tot kwalitatieve en betaalbare diensten te garanderen.



[6] Richtlijn 2006//123/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 12 december 2006 inzake de diensten op de interne markt, Publicatieblad van de Europese Unie, 27.12.2006;

GELIJKE KANSEN – SOCIALE RECHTEN MANNEN/ VROUWEN^[7]

1. De individualisering van de sociale rechten

In de nasleep van de Tweede Wereldoorlog werden de Europese socialezekerheidssystemen ontworpen op basis van rechten die toegekend werden aan een gezinsgroep (in de persoon van het 'gezinshoofd') en niet op basis van de rechten van de individuen zelf (behalve de bijdragen die wel individueel zijn). Dit heeft tot aanzienlijke rechtstreekse en onrechtstreekse discriminaties geleid tussen mannen en vrouwen.

De Europese Unie fungeert al jarenlang als motor voor de bevordering van het idee van individualisering van de sociale rechten. Ze is inderdaad van mening dat dit een verplichte benadering is met het oog op de invoering van een reële gelijkheid (en niet enkel een formele gelijkheid) tussen mannen en vrouwen op het vlak van hun sociaaleconomische rechten^[8]. Ondanks enkele doorbraken, moet men echter vaststellen dat de situatie globaal beschouwd status quo gebleven is.

Het gezinsgerichte concept van de sociale zekerheid brengt niet alleen sociaaleconomische ongelijkheden tussen mannen en vrouwen met zich mee, maar leidt in veel gevallen ook tot een zekere afhankelijkheid en een gebrek aan 'sociale burgerzin' bij gehuwde vrouwen. Het is tevens een belangrijke armoedevector, aangezien de volledige vergoedingen niet toegekend worden aan de twee leden van een koppel dat nochtans op dezelfde manier zijn bijdrage betaalt. Het mondt uit in tal van perverse effecten zoals 'schijnscheidingen' of twijfel om te gaan samenwonen, net omwille van de verarmende factor van de benadering. Tot slot smooit het ook eventuele 'natuurlijke' solidariteitsacties in de kiem, zowel tussen gehuwde personen als tussen de gezinsleden.

[7] Deze eisen worden ondersteund door de vzw's voor vrouwen FPS en VIVA-SVV van de socialistische mutualiteit

[8] Zie, bijvoorbeeld: richtlijn van de Raad 79/7/EEG, het Gemeenschaps-handvest van sociale grondrechten van de werkenden, goedgekeurd in Straatsburg op 9/12/89, Witboek Com (94) 333 van 27/7/94...

Voor de socialistische mutualiteit moeten dezelfde rechten gegarandeerd worden aan alle personen, ongeacht hun gezinssituatie.

2. Het ouderschapsverlof

Met het oog op het welzijn van de kinderen, de gelijkheid op de arbeidsmarkt en, in bredere zin, de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, dienen beide ouders in te staan voor de bekostiging en de opvoeding van de kinderen.

Het moederschap mag voor vrouwen geen rem zijn voor de toegang tot de arbeidsmarkt en de deelname van mannen aan diezelfde markt mag de ontplooiing van het gezinsleven niet in het gedrang brengen.

We zijn van mening dat een verlenging van het zwangerschapsverlof tegenstrijdig is met deze beginselen. Bovenop de periode van enkele weken zwangerschaps- en bevallingsrust (uiteraard enkel voor de vrouwen) zou dit bijkomende verlof niet beschouwd mogen worden als een medisch maar wel als een sociaal verlof dat het mogelijk maakt de baby op te vangen in de samenleving en in het gezin. Dit deel zou ook moeten kunnen gedeeld worden tussen beide ouders.

Om het belang en de legitimiteit van de aanwezigheid van de vader in de opvoeding en de zorg van de kinderen te bevestigen, zou het vaderschapsverlof verplicht en verlengd moeten worden.

Op het vlak van ouderschapsverlof stellen we dat een niet-overdraagbaar verlof van gelijke duur voor mannen en vrouwen, de mannen kan aanzetten om hun recht op dat verlof te laten gelden.

Het loonverlies als gevolg van het nemen van een gering of niet-vergoed ouderschapsverlof remt vooral mannen af om verlof te nemen. We pleiten dan ook voor een vergoeding van het ouderschapsverlof in verhouding tot het beroepsinkomen.

Voor de socialistische mutualiteit, dient:

- **het ouderschapsverlof verplicht en verlengd te worden;**
- **het ouderschapsverlof niet-overdraagbaar en van gelijke duur te zijn voor de twee ouders;**
- **het ouderschapsverlof vergoed te worden in verhouding tot het inkomen.**



3. Begunstigingsclausule voor de Europese vrouw

Het beginsel is erop gericht op Europees niveau de gunstigste wetgevingen voor de vrouwen te harmoniseren in vijf domeinen: de keuze om een kind op de wereld te zetten, het gezin, de bestrijding van geweld, de werkgelegenheid en de politiek. Elke lidstaat dient aan zijn vrouwelijke burgers een wetgevend pakket aan te bieden bestaande uit de meest vooruitstrevende en reeds bestaande wetten uit één van de 27 landen van de Unie.

De clausule behelst drie beginselen. Ten eerste gaat achter de clausule een doelstelling van emancipatie schuil. Ten tweede beoogt de clausule vrouwen onderling te verenigen, de ongelijke rechten tussen de Europese vrouwen een halt toe te roepen en een uniek (en het beste) Europees recht te zijn voor 253 miljoen vrouwen. Ten derde fungeert de clausule als hefboom voor heel Europa. De vrouwenrechten verbeteren is bijdragen tot een mentaliteitsverandering om een vooruitgang in heel Europa tot stand te brengen.

De socialistische mutualiteit vraagt de toepassing op alle Europese vrouwelijke burgers van de meest gunstige wetgeving op de 5 eerder vernoemde domeinen.

4. De vrijwillige zwangerschapsonderbreking

De legalisering van abortus en een vrije, gemakkelijke en goed geïnformeerde toegang tot abortus in goede omstandigheden zijn noodzakelijk wil men een aantal fundamentele rechten naleven: het recht van de vrouw om over haar eigen lichaam te beschikken en het recht op gezondheid en medische zorg die elke lidstaat aan alle vrouwen, zonder onderscheid, moet garanderen.

Abortus verbieden, belet vrouwen niet om hun zwangerschap stiekem af te breken - met alle risico's dat dit met zich meebrengt voor hun gezondheid, voor hun leven zelfs - en houdt vaak rampzalige gevolgen voor hen in. Bovendien schept een dergelijk verbod een ongelijkheid met betrekking tot het recht op gezondheid, omdat de toegang tot abortus in goede omstandigheden dan makkelijker wordt voor vrouwen die het zich financieel kunnen veroorloven om in het buitenland hun zwangerschap te laten afbreken.

Op het vlak van toegang tot abortus werd onlangs aanzienlijk wat vooruitgang geboekt in bepaalde Europese landen (Spanje, Portugal...) maar andere landen erkennen dat recht nog steeds niet (Ierland, Polen, Malta, Cyprus).

Hoewel de wetgevingen inzake abortus onder de nationale bevoegdheid vallen, wordt het thema 'abortus' aangesneden op het niveau van de Europese instellingen doorheen diverse pijlers: recht op gezondheid, vrouwenrechten of mensenrechten.

Desocialistische mutualiteit vraagt de legalisering van de vrijwillige zwangerschapsafbreking in alle lidstaten.

DE SOCIALE DIENSTEN VAN ALGEMEEN BELANG (SDAB's)

De Commissie bracht in 2006^[9] de twee grote types van SDAB's in kaart (waaronder de wettelijke stelsels en de bijkomende stelsels van sociale bescherming), onder hun diverse mutualistische of professionele organisatievormen. In het kader van haar herziening van de interne markt^[10] stopte ze het jaar daarop, in 2007, het proces over de Diensten van Algemeen Belang en de Sociale Diensten van Algemeen Belang^[11] alweer in de koelkast. De Commissie heeft enkel een website gelanceerd, zonder enige wetgevende oplossing, waarop iedereen gewoon vragen kan stellen aan de Commissie.

Sindsdien negeert de Commissie de spanningen die er heersen tussen een aantal bepalingen van het gemeenschapsrecht van de interne markt en de goede voltooiing van de taken van algemeen belang met een sociaal doel.

Als men echter de operatoren van de sociale diensten onderwerpt aan de zuivere regels van de interne markt, dreigt hun essentiële rol, zoals de bijstand en de zorgverlening aan senioren, personen met een handicap, kinderen, delinquente jongeren, op de helling te komen staan.

De aanpak die erin bestaat de SDAB's te toetsen aan de normen inzake concurrentie, overheidssteun en overheidsopdrachten enerzijds en aan de concepten van algemeen belang en van sociale cohesie anderzijds, is gevaarlijk voor het voortbestaan van het Europees sociaal model.

Momenteel is de definitie van de Sociale Diensten van Algemeen Belang in geen enkele rechtstekst vastgelegd.

Het subtiele evenwicht dat in veel Europese landen bestaat tussen de commerciële logica en de niet-commerciële gezondheids- en sociale activiteit dreigt te vervagen ten koste van de meest kwetsbare bevolkingscategorieën. De stijging van de kosten als gevolg van de commercialisering van tal van activiteiten zonder winstoogmerk zou grote lagen van de bevolking kansarm maken.

De economische sfeer berust op sterke en rechtstreekse competenties van de Unie, terwijl de subsidiariteit de basis is van de sociale bescherming. Mettertijd en zonder grote revolutie, gaat de sociale sfeer echter vervagen en gaan er zich sterkere economische competenties mee vermengen.

Hoe kan men stellen dat men een interne markt voor de Europese burgers wil bouwen zonder dieper in te gaan op het probleem van het politieke evenwicht dat moet bereikt worden rond de Diensten van Algemeen Belang? Hoe kan men de fundamentele vrijheden van de interne markt verzoenen met de eisen inzake openbare regulering van het aanbod van sociale diensten met het oog op de verwezenlijking van hun taken van algemeen belang, solidariteit en sociale bescherming?

Voor de socialistische mutualiteit wordt het absoluut noodzakelijk dat er een verzoening komt tussen de sociale diensten enerzijds en de interne markt en het concurrentiebeleid anderzijds. De sociale diensten zullen hun rol (sociale inclusie en armoedebestrijding) slechts ten volle kunnen spelen in het kader van de Strategie 2020 als ze over voldoende duidelijkheid en rechtszekerheid beschikken. Wat de overheidsopdrachten betreft zouden sociale criteria moeten ingebouwd worden in de toekenning van deze opdrachten en dient speciaal aandacht besteed te worden aan de dekking van de sociale behoeften bij de aanbesteding van overheidsopdrachten.

De socialistische mutualiteit vraagt dat na afloop van het 3e forum over de Sociale Diensten van Algemeen Belang het Voorzitterschap de nodige schikkingen treft om een monitoring te verzekeren van alle lopende of toekomstige projecten, rapporten of initiatieven van het Europees Parlement, van het Comité voor Sociale Bescherming, van de Economische en Sociale Raad en van de Commissie, teneinde er de krachtlijnen uit te distilleren die nodig zijn voor een beleid dat de coherentie garandeert tussen de sociale diensten en de interne markt.

[9] COM (2006) 177 definitief, 26 april 2006

[10] COM (2007) 724 definitief, 20 november 2007:

[11] COM (2007) 725 definitief, 20 november 2007

DE SOCIALE ECONOMIE ALS MOTOR VOOR DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING

De sociale economie maakt 10 % uit van alle Europese bedrijven, goed voor 2 miljoen ondernemingen of 6 % van de totale werkgelegenheid.

De coöperatieve bedrijven, onderlinge maatschappijen, firma's en participatiemaatschappijen waarnaar het concept van sociale economie refereert, dragen actief bij tot de verbetering en versterking van het Europees sociaal model. De sociale economie berust op een sociaal paradigma dat overeenstemt met de fundamentele beginselen van het Europees sociaal model. De mutualiteit en de ondernemingen in de sociale economie hebben tal van kenmerken gemeen (interne democratie, geen dominant aandeelhouderschap, samenstelling van een collectief patrimonium veeleer dan individuele verrijking van de vennoten, naleving van het algemeen belang).

De ondernemingen in de sociale economie spelen vandaag de dag ook een essentiële rol in de vrijwaring en versterking van dit model, door het scheppen en aanbieden van tal van sociale diensten en diensten van algemeen belang te beheren. Ze beschikken over een groot potentieel om stabiele banen te creëren en te behouden, wat voornamelijk te danken is aan het feit dat hun activiteiten, gezien hun aard, niet kunnen gedelokaliseerd worden.

Het Europees sociaal model werd hoofdzakelijk opgebouwd door het te steunen op een hoog niveau van diensten, producten en banen die gecreëerd werden door de sociale economie en door te steunen op de anticipatie- en innovatiecapaciteiten die de voorstanders van het model ontwikkelden.

De sociale economie heeft bewezen dat ze de sociale status van kansarmen kan verbeteren en dat ze een kostbaar reservoir van sociale innovatie vormt. Ze zet mensen in moeilijkheden aan om oplossingen te vinden voor hun eigen sociale problemen, bijvoorbeeld met betrekking tot de verzoening tussen hun

beroeps- en privéleven, de gelijke kansen tussen mannen en vrouwen, de kwaliteit van hun gezinsleven en de opvang van kinderen, senioren en personen met een handicap.

De ondernemingen in de sociale economie moeten op haar waarde geschat worden om de doelstellingen van economische groei, inzetbaarheid, opleiding en diensten aan personen te bereiken die aanwezig zijn in alle Europese beleidslijnen.

Ondanks hun belangrijke groei zijn de ondernemingen in de sociale economie nog weinig gekend en ontbreekt het hen in bepaalde lidstaten aan zichtbaarheid op institutioneel niveau.

Voor de socialistische mutualiteit kan de sociale economie pas bloeien en haar potentieel ten volle benutten als ze kan rekenen op een gepaste conjunctuur en dito politieke, wetgevende en operationele omstandigheden.

De socialistische mutualiteit vraagt aan de Europese Commissie de nodige acties te ondernemen om de volle ontplooiing van de sociale economie op Europees niveau te verzekeren, in overeenstemming met de aanbevelingen van de Resolutie van het Europees Parlement inzake de sociale economie^[12].

De socialistische mutualiteit spoort de Commissie aan om akte te nemen van de conclusies van de conferentie over de sociale economie in de domeinen van sociale innovatie, technologische innovatie, opleiding en duurzame ontwikkeling. Dit om een specifiek beleid te voeren om de sociale economie te ondersteunen.

[12] Rapport van Mevr. Toia : PE A6-0015/2009

OPEN COÖRDINATIEMETHODE

Naast de Europese regelgevingen is de open coördinatiemethode het belangrijkste instrument van sociale convergentie op het niveau van de EU. De open coördinatiemethode is een vrijwillig proces van politieke samenwerking, gebaseerd op de opstelling van gemeenschappelijke doelstellingen en indicatoren eerst op het vlak van de werkgelegenheid en vervolgens uitgebreid naar de sociale inclusie, de pensioenen en de toegankelijkheid van kwaliteitszorg. Zonder juridische grondslag, met uitzondering van artikel 145 van het VwEU inzake werkgelegenheid, maakt de methode deel uit van het zogenaamde 'soft law'-kader.

Hoewel erkend wordt dat de OCM een onderling leerproces beoogt voor wat de grondige studie van de beleidslijnen, programma's en institutionele bepalingen betreft die voorgesteld worden als 'best practices' in de nationale rapporten, wordt de methode niettemin afgezwakt door een asymmetrie tussen de economische beleidslijnen (bindend) en het sociale aspect (subsidiariteitsbeginsel).

Terwijl de 'peer pressure' de verspreiding van de goede praktijken tussen de lidstaten bevordert via de evaluatie van de efficiëntie van de belangrijkste beleidslijnen of instellingen, fungeert deze beoordeling niet als instrument voor opwaartse convergentie omdat ook de tekorten van de lidstaten in hun sociale beleidsvoeringen aangekaart worden (de leden wensen de andere lidstaten niet bij naam te noemen en te kleineren).

De socialistische mutualiteit verheugt zich over de wil om de sociale OCM te versterken, op voorwaarde dat deze de opwaartse convergentie van de sociale modellen die in de verschillende landen van de Europese Unie bestaan, bevordert.

Voor de socialistische mutualiteit zal de versterking van de instrumenten (doelstellingen, indicatoren, richtlijnen) slechts een effect hebben op de sociale beleidslijnen als de aanbevelingen resulterend uit de OCM een dwingend karakter

krijgen en als de Europese Commissie er de opvolging en de toepassing van garandeert binnen de lidstaten.

De socialistische mutualiteit vraagt ook dat er in de debatten over de OCM een belangrijkere rol zou weggelegd worden voor het maatschappelijk middenveld.

Bovendien werd met artikel 9 van het Verdrag (VwEU) de notie ingevoerd van een horizontale sociale clausule die Europese instellingen verplicht na te kijken of hun acties en beleidslijnen niet tegenstrijdig zijn met de sociale vereisten, en een onderzoek oplegt naar de sociale impact (Social Impact Assessment - SIA) van alle Europese wetgevingen.

Voor de socialistische mutualiteit vormt deze clausule een belangrijke doorbraak die er zou moeten toe leiden dat rekening gehouden wordt met alle sociale gevolgen van de Europese beleidslijnen rond de implementatie van de interne markt.

Hoewel op Europees niveau reeds een Integrated Impact Assessment (IIA) bestaat, vraagt de socialistische mutualiteit aan het Belgisch Voorzitterschap en aan de Europese Commissie om concrete voorstellen te formuleren teneinde het gebruik en de efficiëntie van de IIA te verbeteren.

MOBILITEIT VAN DE PATIËNTEN EN FARMACEUTISCH BELEID

De socialistische mutualiteit heeft sinds 1994, met de steun van de Europese EFRO-fondsen, een pioniersrol gespeeld in Europa op het vlak van de ontwikkeling van een mobiliteitsbeleid voor patiënten in grensgebieden, dat overeenstemde met de naleving van de Europese regelgevingen.

Op basis van deze unieke ervaring op Europees niveau verheugt de socialistische mutualiteit zich over de goedkeuring door de Raad, in juni laatst, van de nieuwe regels die van toepassing zijn op de rechten van de patiënten inzake grensoverschrijdende gezondheidszorg, maar hecht ze speciaal aandacht aan de inhoud van de tekst bij de tweede lezing aan het Europees Parlement.

In de grensgebieden, waar de socialistische mutualiteit bijzonder actief is, duiken mobiliteitsstrategieën op die afgestemd zijn op de behoeften van de bevolking. Die beleids-lijnen kunnen ontwikkelingsmodellen vormen voor het bekken van de grensoverschrijdende zorg. De socialistische mutualiteit vraagt, op basis van artikel 168 van het VwEU, §2, dat de Commissie een initiatief zou nemen, in overleg met de bevoegde instanties en de lokale actoren, om lessen te trekken uit de werkzaamheden die tot nog toe werden gevoerd.

Net als de gezondheidssector verschilt de markt van de farmaceutische producten van andere markten. De patiënten zijn geen consumenten en enkel het concurrentievermogen van de bedrijven ondersteunen, mag de Commissie niet die doen vergeten dat ze een grote verantwoordelijkheid draagt in de bescherming van de volksgezondheid van de Europese burgers (art. 168 VwEU,

§1). De verschillende huidige wetgevende initiatieven (richtlijn inzake vervalste geneesmiddelen, geneesmiddelenbewaking) zijn echte doorbraken. Voor de socialistische mutualiteit mogen de belangen van de farmaceuticabedrijven nooit primeren op het algemeen belang en de volksgezondheid.

Wat het project betreft van de richtlijn inzake informatie aan de patiënt, herinnert de socialistische mutualiteit eraan dat de 'informatie' die de farmaceuticabedrijven aanreiken (via welke middelen ook) van nature promotioneel is en dat het gebruik van de term 'informatie' in die context misbruikt wordt om iets te bestempelen dat in feite reclame is. De socialistische mutualiteit meent dat die informatie moet aangereikt worden door onafhankelijke instanties en niet door de industrie. Opdat de burgers met kennis van zaken zouden kunnen kiezen, moet deze informatie betrouwbaar, doorzichtig, vergelijkend, begrijpbaar en consumentgericht zijn.



verantwoordelijke uitgever :

Alain Coheur - Direction Affaires européennes et internationales
32 - 38, Rue Saint-Jean, 1000 Bruxelles

© *Jean-Pascal Labille* - Secrétaire général de l'UNMS



Socialistische
Mutualiteiten

www.socmut.be - www.socmut.eu

SOCIALISTISCHE MUTUALITEITEN **15**

